

Riksdagens protokoll

2006/07:27

Fredagen den 24 november

Kl. 09.00 – 10.40

Protokoll
2006/07:27

1 § Anmälan om fördröjda svar på interpellationer

Till riksdagen hade inkommit följande skrivelser:

Interpellation 2006/07:78

Till riksdagen

Interpellation 2006/07:78 Sveaskog

av Ulrica Messing (s)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 12 december 2006.

Skälet till dröjsmålet är tjänsteresor utomlands.

Stockholm den 21 november 2006

Näringsdepartementet

Maud Olofsson (c)

Enligt uppdrag

Dag Ekman

Expeditionschef

Interpellation 2006/07:83

Till riksdagen

Interpellation 2006/07:83 Utförsäljning av SBAB

av Thomas Östros (s)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 12 december 2006.

Skälet till dröjsmålet är tjänsteresor utomlands.

Stockholm den 21 november 2006

Näringsdepartementet

Maud Olofsson (c)

Enligt uppdrag

Dag Ekman

Expeditionschef

2 § Svar på interpellation 2006/07:68 om kulturarbetarnas försämrade villkor

Anf. 1 Statsrådet LENA ADELSON LILJEROTH (m):

Herr talman! God morgon! Nikos Papadopoulos har frågat mig vad jag avser att göra för att förhindra att försämrade a-kassevillkor för kulturarbetare resulterar i färre jobb och slår ut kulturarbetare från arbetsmarknaden.

Arbetet inom regeringen är fördelat så att det är jag som ska svara på interpellationen.

Jag förutsätter att Nikos Papadopoulos tar sin utgångspunkt i de förslag som regeringen har lagt fram i propositionen 2006/07:15 *En arbetslöshetsförsäkring för arbete*.

Det ankommer inte på mig som kulturminister att i detalj kommentera regeringens förslag om arbetslöshetsförsäkringen. Jag vill ändå understryka att det framlagda förslaget är en välkänd förutsättning för den politik som regeringen, mot bakgrund av valresultatet, nu avser att genomföra. Samtidigt är det viktigt att se förslagen som en del av en helhet där alla politikområden sammantaget påverkar den framtida arbetsmarknaden.

I beredningen av förslagen har företrädare för de konstnärliga yrkesutövarna tydligt framfört sin oro för de konsekvenser man menar att förslagen kommer att få, särskilt för grupperna inom scenkonstområdet med kortare visstidsanställningar med mellanliggande perioder av arbetslöshet. Jag har full respekt för de framförda synpunkterna och avser bland annat mot den bakgrunden att noga följa hur genomförandet av förslagen påverkar den konstnärliga arbetsmarknaden inför utformningen av den framtida kulturpolitiken.

Kulturarbetarnas arbetsmarknad måste utvecklas. Målsättningen ska vara att stimulera till ökad efterfrågan på och intresse för konstnärliga verk och prestationer. Jag vill att den kulturpolitiska målsättningen att konstnärer ska kunna leva av sitt konstnärskap stegvis förverkligas. Konstnärers arbetsmarknad bör vidgas och utvecklas såväl nationellt som internationellt. Konstnärers kunnande ska bättre tas till vara såväl nationellt som internationellt inom olika områden och sektorer. Jag vill att kulturpolitik ses som en viktig faktor för tillväxt utan att respekten för kulturens egenvärde för den skull minskar.

Sammanfattningsvis vill jag verka för att konstnärers beroende av generella stödsystem ska minska och i stället ersättas av bättre möjligheter och förutsättningar att leva av sitt arbete och konstnärskap.

Anf. 2 NIKOS PAPADOPOULOS (s):

Herr talman! Jag vill börja med att tacka minister Lena Adelsohn Liljeroth för svaret. Jag vill också gratulera ministern på hennes födelsedag i dag – grattis!

Tyvärr blir det ibland så här när man svarar på en fråga. Jag tror att kulturministern i det här fallet på ett sätt har glömt att svara konkret på min fråga. Jag har nämligen frågat – och jag kommer att ställa frågan igen för jag undrar fortfarande – vilka åtgärder ministern avser att vidta för att förhindra att försämrade a-kassevillkor för kulturarbetare resulterar i färre jobb och slår ut kulturarbetare från arbetsmarknaden.

rar i färre jobb och slår ut kulturarbetare från arbetsmarknaden. Det fick jag inte något konkret svar på.

Herr talman! Moderaterna gick till valet som ett arbetarparti. Då blir många väljare glada; det kom ett arbetarparti till, och det är jättebra för alla! Men det finns en fråga. När Moderaterna kom till makten insåg man att det är ett arbetarparti som arbetar för de människor som tjänar mycket pengar och inte för lågavlönade eller för personer som har otrygga arbetsvillkor.

Herr talman! Kulturarbetarna är inte rika. Väldigt få kulturarbetare har fast arbete. Det beror inte på att kulturarbetarna är lata eller inte anstränger sig tillräckligt. Det beror på att det är så kulturarbetsmarknaden ser ut.

Herr talman! Vi kan till exempel se på skådespelarna i Sverige. Vi har 2 300 skådespelare i hela Sverige. Av dessa är det bara 300 som har en tillsvidareanställning. De andra är tvungna att jobba periodiskt. Dessa hårt arbetande människor bidrar med så oerhört mycket i samhället.

När jag vill beskriva kulturen tänker jag på filmen *Zorba*, där Anthony Quinn genom dansen ger utlopp för sina känslor som annars skulle kunna förgöra en människa. Kulturen spelar en viktig roll för människorna. Kulturen ger också tillväxt. Enligt den senaste rapporten vi har i EU ser vi att den samlade kulturdelen motsvarar ungefär 654 miljarder kronor. Det är 2,6 % av den bruttonationalprodukt som hela Europa har. Det är en tillgång för näringslivet.

Herr talman! När regeringen nu kommer med a-kasseförsämrings skapar den en akilleshäla – en akilleshäla som är farlig inte bara för kulturarbetarna utan för Sverige, för Europa och för hela världen. Utan kulturarbetarna finns ingen kultur.

Herr talman! Ministern säger att dessa förslag har varit väl kända. Det är en sanning med modifikation. Visserligen är det sant att stora delar av politiken var känd inför valet, men inte alla delar. Ministern säger också att det är bättre att kunna försörja sig på arbete än att vara beroende av trygghetssystemet. Det är klart att det är så, men det är inte det som det är fråga om här. Vi måste utgå från verkligheten och från hur det faktiskt ser ut.

Regeringens försämrings av arbetslöshetsförsäkringen kommer att slå mot landets kulturarbetare. Vad ska de göra i stället? Hur ska en skådespelare som i praktiken får en ersättning halverad kunna klara sin ekonomi? Svaret är tyvärr väldigt enkelt: Det gör man inte.

Min följdfråga till kulturministern blir alltså: Anser kulturministern att vi har för många kulturarbetare i Sverige? Om det är så – vilka kulturpolitiska följder tror kulturministern att det får när färre klarar att försörja sig på denna utsatta men viktiga arbetsmarknad?

Anf. 3 LEIF PETTERSSON (s):

Herr talman! Vid arbetsmarknadsutskottets utfrågning om följderna av förslagen om försämringen i a-kassan fick Sven Otto Littorin också frågan om kulturarbetarnas villkor. Han svarade då att det är en fråga som Kulturdepartementet ska lösa. Han var naturligtvis mer mångordig än så, men det var innebörden i hans svar.

Prot. 2006/07:27
24 november

Svar på
interpellationer

Då blir min fråga till kulturministern: Vilka medel har Kulturdepartementet fått för att lösa det? I budgeten ser vi i alla fall inga spår av dem, men de här medlen har kanske kommit på några andra vägar. I så fall undrar vi naturligtvis också hur stora de är.

Det är precis som Nikos säger att kulturarbetarnas villkor är som de är och kulturarbetarnas arbetsmarknad ser ut som den gör. Och som Teaterförbundets ordförande så träffande uttryckte det när hon mötte kulturutskottet: Det blir inte flera roller i en Shakespearepjäs för att a-kassan försämras.

Sedan säger kulturministern också i sitt svar att, och det är nästan ett mantra som den nya regeringen upprepar, det här var känt av svenska folket redan vid valet. Det är svaret på alla frågor som vi i dag ställer kring den nya regeringens politik. Då blir min fråga: Var det verkligen känt för kulturministern att de här följderna för kulturarbetarna skulle bli så allvarliga som de nu ser ut att bli? Och i så fall hur kunde man då lägga fram det här förslaget? Vi riskerar ju faktiskt att dräneras på kulturarbetare om a-kasseförslaget genomförs fullt ut.

Sedan kan man också fråga sig hur logiken hänger ihop eller om det finns någon logik i det här. Kulturministerns svar är att vi ska se framtiden an med tillförsikt därför att regeringens politik i sin helhet underförstått kommer att innebära att flera kulturarbetare kommer att få möjlighet till utkomst. Då blir frågan: På vilket sätt får flera kulturarbetare arbetstillfällen på grund av att skatten sänks? Det är ju det som hela den här politiken syftar till. Det skulle vara väldigt intressant att höra kulturministern utveckla det sambandet.

Anf. 4 Statsrådet LENA ADELSON LILJEROTH (m):

Herr talman! Inledningsvis vill jag säga att jag instämmer till fullo i det Nikos Papadopoulos säger om den betydelse som kulturen har för vårt samhälle. Vi har inte olika uppfattningar här. Den spelar en oerhört stor roll. Det är också riktigt att jag vet att arbetsmarknaden för kulturskapare till stor del skiljer sig från andra. Den bygger på flexibilitet.

Det här är ingen nyhet. Under valrörelsen var det här förslaget väl känt. Under valrörelsen har jag också mött företrädare för exempelvis Klys, Musikerförbundet, Symf, Teaterförbundet och andra. Vi har haft diskussioner, och jag har även träffat dem efter att jag blev minister. Dialogen pågår.

Nikos Papadopoulos och även Leif Petterssons slutsatser är inte givna. Vi har inte sett dem ännu. Det är vad man befärar. Att förändringarna skulle utarma den svenska kulturen, som det står i interpellationen från Nikos Papadopoulos, eller dränera landet på kulturarbetare måste väl ändå ses som överdrivet.

Det är känt i alla kretsar, tyvärr vill jag säga, att a-kassan har fungerat som ett smörjmedel för kulturen, och det var inte tanken. Det som är märkligare är att det har tillåtit att fungera så. Det ska vara en omställningsförsäkring, inte någon form av permanent försörjning. Det är inte heller någonting som kulturskaparna önskar. Jag vet att musiker vill spela, dansare vill dansa och skådespelare vill stå på scen och ha bra roller. Det är inte fråga om att försöka komma undan. Det här är tvärtom grupper som verkligen vill jobba. Men många har fastnat i systemet. Det

är naturligtvis inte lyckat för någon. Det har till och med uttryckts farhågor om att systemet göder en märklig grå sektor.

Men det är inte bara reglerna inom a-kassan som är komplicerade för dem som är aktiva inom scenkonsten – det är framför allt dem vi talar om nu – utan det gäller momsregler, skatteregler och regler för den lilla grupp som också har företag. Det är också någonting som vi får titta, och vi har börjat skissa på detta inom Kulturdepartementet.

Nikos Papadopoulos skriver i sin interpellation om, och tar också upp här i diskussionen, de svåra villkoren ute i övriga delar av Europa, men samtidigt är det här ju en stark tillväxtbransch. Det måste vi bära med oss i diskussionerna också. När sysselsättningen har minskat för många andra grupper har den faktiskt ökat inom kultursektorn, i alla fall om man väger samman bnp för de europeiska länderna. Nu har jag inte sett det här nedbrutet för svenska förhållanden. Det vore intressant att se det. Det finns väldigt mycket hopp och många möjligheter.

Men jag är väl medveten om att det här är en speciell grupp med en flexibel arbetsmarknad där det inte fungerar med visstidsanställningar på samma sätt som det gör för andra grupper. Trots allt är det så att även scenkonstnärerna kommer att få del av den nya regeringens politik, det vill säga sänkta skatter. Jag återkommer senare när det gäller detaljerna.

Anf. 5 NIKOS PAPADOPOULOS (s):

Herr talman! Statsrådet har svarat på något som inte direkt ingick i min fråga. Jag har ställt en konkret fråga. Det är ett faktum att regeringen har föreslagit försämringar i a-kassan, och de slår hårt mot kulturarbetarna. Varför slår det hårt? Jo, därför att kulturarbetsmarknaden ser ut som den gör med mycket deltidsarbetslöshet och lite fast arbete. Det är minst tre orsaker till att a-kassan slår hårt mot dem.

För det första drabbas kulturarbetare extra mycket när det blir svårare att kvalificera sig för a-kassa.

För det andra drabbas kulturarbetare extra mycket när beräkningsgrunden för a-kassan förändras.

För det tredje drabbas kulturarbetarna extra mycket när ersättningsnivåerna sänks.

Herr talman! Har man hög lön och fast anställning tjänar man på den moderata politiken. Kulturarbetaren har ofta varken det ena eller det andra. De straffas därför, vilket också drabbar kulturen som sådan. Moderaterna gick till valet som ett arbetarparti. Landets kulturarbetare har nu fått veta vad det betyder. Skådespelare och musiker måste skaffa sig ett nytt arbete. Eller vad tycker kulturministern?

Anf. 6 LEIF PETTERSSON (s):

Herr talman! Tiden räcker kanske inte till att svara på alla frågor på en gång, men jag fick ju inte svar på någon av mina frågor mer än en from förhoppning att den borgerliga politiken i största allmänhet ska leda till att allt går mycket bättre, och då borde det också gå bättre för kulturarbetarna. Men det är nog en from förhoppning. Precis som Nikos säger gäller en av de skattesänkningar som regeringen har förutskickat jobbdraget. Det kommer inte deltidsarbetslösa kulturarbetare till del i någon större utsträckning. Det svaret ger inte någon vägledning om på vilket sätt det skulle skapa flera arbetstillfällen för kulturarbetarna på teatrar

Prot. 2006/07:27
24 november

Svar på
interpellationer

och operor runtom i landet, för konstnärer och för andra som är beroende av den här typen av tillfälliga bryggor mellan arbeten.

Det är tvärtom så att med den här politiken riskerar vi mångfalden inom kulturen. Mångfald riskerar i stället att bli enfald. Den grupp som kanske är mest utsatt i ett sådant här läge är till exempel frilansande operasångare som inte har någon stor arbetsmarknad att vända sig till. De har korta kontrakt och däremellan ganska långa perioder när de inte har något jobb att gå till. Man kan kalla det för en form av fast försörjning, som kulturministern nu gör. Så tror inte jag att de ser på saken, utan det är precis tvärtom: De vill arbeta, men arbetstillfällena finns inte.

Anf. 7 GÖRAN PERSSON i Simrishamn (s):

Herr talman! Det diskuteras mycket här om pengar hit och dit, men det som den här frågan verkligen gäller är kulturarbetarnas viktiga arbete. När vi säger kulturarbetare så menar vi ju ett stort antal människor – konstnärer, författare, skådespelare och så vidare – och det är deras trygghet på arbetsmarknaden det handlar om.

Jag skulle vilja hänvisa till en tidigare proposition som behandlades i riksdagen 1999/2000. Där uttalar man följande: "Hänsyn ska härvid tas till de villkor som råder på den arbetsmarknad den arbetssökande är utbildad eller etablerad inom. Skälen är att arbetsmarknadssituationen varierar på grund av olika arbetsmarknaders och branschers speciella förhållanden. Detta gäller exempelvis för kulturarbetare." Det är väl det vi vill komma till i den här debatten: Kulturarbetare är särskilda människor på arbetsmarknaden med särskilda förutsättningar. Exempelvis har här nämnts deras villkor och att man jobbar med korta anställningar och däremellan har uppehåll och så vidare.

En annan sak som bör tas hänsyn till är vilka signaler som skulle gå ut till kulturarbetarna med liggande förslag. Det som gäller är ju att om man jobbar en del av en månad så kan man inte få ut någon del av a-kassan. Är man däremot arbetslös hela månaden så kan man få ut ersättning från a-kassan. Det sänder lite dåliga signaler.

Herr talman! Det här kommer också att innebära att kulturarbetarna blir mer bidragsberoende. Det kommer att drabba kommunerna och kulturlivet ute i kommunerna. Det kommer också speciellt att drabba kvinnorna, som är en stor och utsatt grupp även på den här marknaden. Vi har även tidigare nämnt den viktiga bredden.

Herr talman! Kulturarbetarna är också beroende av att vissa gager ges. De här gagerna kan enligt ett speciellt system som man har omvandlas till lönedagar under en tid. Ska dessa dagar då öka, vilket krävs i det nya förslaget, innebär det också att gagerna måste ökas. Vi vet ju att den ekonomiska situationen inom kulturområdet redan är ansträngd i dag, och då innebär det också att kulturarbetarna ska slåss inbördes om gagerna. Det jag hänvisar till här, om gager och dylikt, har jag tagit från Klys, Konstnärliga och litterära yrkesutövares samarbetsnämnd, där man är ytterst oroad över den uppkomna situationen.

Min fråga till kulturministern är: Du är väl också beredd att ta konsekvenserna av det här för det svenska kulturlivet, för det kommer att bli stora förändringar för kulturarbetarna och för den svenska kultursektorn och hela det svenska kulturlivet?

Anf. 8 Statsrådet LENA ADELSON LILJEROTH (m):

Herr talman! Det är självklart att det alltid blir oro när det blir förändringar, men jag måste vidhålla att det här systemet ändå är ohållbart på sikt. Vi på Kulturdepartementet är medvetna om de här frågorna, och det pågår också diskussioner internt. Det är inte så att vi har stoppat undan frågan och inte avser att ta tag i den. Vi har dessutom en budgetdebatt – jag tror att det är den 13 december – då de här frågorna också kommer att komma upp.

Det måste vara så här: I stället för att öka det man populärt kallar arbetsmarknadsåtgärder måste de konstnärliga utövarna få bra villkor som gör det möjligt att leva på sitt arbete i stället för att vara beroende av den här typen av olika stödssystem. Det offentliga samhällets satsningar på konst till exempel, eller på arbete och stöd till kulturskaparna inom scenkonsten, måste ske genom direkt arbete och inte genom olika stödssystem eller genom a-kassan.

Nikos Papadopoulos tog också upp mer konkreta exempel i sin interpellation. Han säger bland annat att anslagen till scenkonstinstitutionerna fortsätter att urholkas. Om Nikos Papadopoulos använder ordet ”fortsätter” så antar jag att han menar att redan den förra regeringen inledde en urholkning, och det kan man kanske tycka. Det får stå för Nikos, även om jag kanske i viss mån kan hålla med honom.

Allians för Sveriges första budget togs fram under stark tidspress. Sådan är tyvärr systemet när det sker ett maktskifte. Trots detta har anslagen – nu talar jag om scenkonsten eftersom Nikos Papadopoulos gör det i interpellationen – ökat till Dramaten och till Operan utöver pris- och löneomräkningen. Jag tror att det var 2 ½ miljoner vardera. Även Drottningholms slottsteater – även om det är en liten aktör i sammanhanget – har också fått en betydligt bättre situation, liksom Strindbergsteatern. Även Riksteatern har fått extra pengar för sin ungdomssatsning Open Jam. De fria grupperna har också fått mer, även om det är mindre än vad jag skulle önska – något som vi har talat om också i opposition. Det är alltså inte så att situationen är så nattsvart trots allt.

För att återkomma till det som de tre frågeställarna tagit upp i debatten vill jag säga att det pågår en diskussion inom departementet. Vi är medvetna om att det är en speciell situation. Vi är också medvetna om att det inte har gått att göra undantagsregler för just den här gruppen, för då skulle situationen bli svår för andra. Det måste vara ett system som håller ihop, därför att det är en del i en gemensam politik.

Frågan är alltså inte begrävd. Vi kommer att återkomma till det här vid flera tillfällen i kammaren också.

Anf. 9 NIKOS PAPADOPOULOS (s):

Herr talman! Kulturministern har pekat på vissa områden som har fått stor hjälp, enligt kulturministern. Jag förstår kulturministerns skepsis, men vi har ett konkret förslag på försämringar i a-kassan som vi vet kommer att få förödande effekter för många kulturarbetare och därmed också för det svenska kulturlivet. Det saknas helt konkreta förslag i regeringens kulturbudget som på minsta sätt skulle kunna uppväga dessa konsekvenser. Det är det som vi diskuterar här.

Prot. 2006/07:27

24 november

Svar på
interpellationer

Herr talman! Jag vill återigen ställa min fråga till kulturministern, och jag är optimistisk, därför att jag vet att kulturministern har kulturen nära hjärtat och kommer att göra sitt bästa. Jag hoppas på förändringar i en nära framtid. Min fråga till kulturministern är fortfarande: Vilka konsekvenser får det för den svenska kulturen att färre kommer att klara av att försörja sig som kulturarbetare? Rent konkret är det just det som blir effekten av regeringens politik.

Anf. 10 GÖRAN PERSSON i Simrishamn (s):

Herr talman! Jag skulle bara helt kort än en gång vilja trycka på att det här alltså gäller tryggheten för kulturarbetare – tryggheten inom kultursektorn. Jag vill referera till det europeiska toppmöte som ministern var med på i mitten av november. Där kunde man konstatera kulturens ökade roll för den ekonomiska utvecklingen.

Man kom där fram till att kulturens ekonomiska roll var underskattad och att man aktivt skulle arbeta för att göra den rollen större. Kulturministern sade då att hon såg fram emot ett fortsatt aktivt samarbete kring de rekommendationer som lagts fram. Vidare sade hon att ”utöver det är det viktigt att verka för att kunskaper om företagande och entreprenörskap blir en integrerad del i de konstnärliga och kreativa utbildningarna och på så sätt stärka kulturarbetarnas möjlighet att själva försörja sig och bidra till kultur och tillväxt”.

Jag måste få ställa följande fråga till ministern: Menar hon att kulturarbetarna skulle skaffa sig en F-skattsedel och på det viset gå ut och konkurrera för det lägsta gaget för att få en roll eller skriva en dikt, en bok eller något dylikt? Jag tycker det som ministerrådet kommit fram till är positivt. Det är alldeles utomordentligt, men jag undrar om det finns några tankar om hur kulturarbetarna ska gå till väga för att kunna fortsätta att försörja sig.

Anf. 11 Statsrådet LENA ADELSON LILJEROTH (m):

Herr talman! Nu utvidgas debatten ytterligare. Vi skulle kunna hålla på ett bra tag.

Jag börjar med det som Nikos Papadopoulos sade. Vi delar absolut åsikten om vikten av kultur, och jag är glad att vi i den delen har tilltro till varandra – efter att han målat ut ett skräckscenario om vilka konsekvenserna skulle kunna bli. Nej, det är precis så. Vi vet inte riktigt. Vi vet att det är en speciell grupp, men det behöver inte innebära att vi får ett utarmat kulturliv, vilket Nikos Papadopoulos var inne på. Låt oss därför konstatera att vi förmodligen kommer att se förändringar, och vi kommer att vara mycket vaksamma på dem, för syftet är *inte* att utarma kulturlivet.

När det gäller Göran Perssons fråga, som utgick från det möte som hölls i Bryssel, var det så att vi talade om de konstnärliga högskoleutbildningarna. Jag förstod inte riktigt det som sades om F-skattsedeln och hur det skulle kunna konkurrera ut det andra. På de konstnärliga högskoleutbildningarna får man i dag, med något undantag, mycket lite kunskaper om hur verkligheten faktiskt ser ut när man kliver ut i den.

Det finns få tillsvidareanställningar, vilket Af Kultur också påpekat ett flertal gånger när jag träffat dem. Man har även haft gemensamma projekt för att stimulera många av dem som en längre tid varit verk-

samma inom kulturlivet just för att de ska lära sig marknadsföring, hur man hittar en revisor, hur det fungerar att ha ett företag. Det finns många olika delar i detta som även kulturskapare har stor glädje av att kunna för att bli tryggare i sitt arbete. Jag tror inte att Göran Persson heller skulle ha invändningar mot det. Det är alltså inte fråga om att piska alla till att bli företagare, men kunskaperna måste finnas eftersom den här sektorn ser så annorlunda ut.

Det finns få tillsvidareanställningar och det kommer inte att bli fler. Däremot är jag övertygad om att kulturlivet kan växa och stärkas.

Överläggningen var härmed avslutad.

Prot. 2006/07:27
24 november

Svar på
interpellationer

3 § Svar på interpellation 2006/07:70 om arvet från forntiden

Anf. 12 Statsrådet LENA ADELSON LILJEROTH (m):

Herr talman! Ulf Nilsson har frågat mig vad jag avser att göra för att underlätta omhändertagande och vård av skånska fornfynd.

Jag vill först säga att Ulf Nilsson i sin interpellation ger en rättvisande bild av verksamheten vid Lunds universitets historiska museum. Frågan om museets framtid har diskuterats under många år, vilket Ulf Nilsson och många andra också är väl medvetna om. År 2002 beslutade universitetsstyrelsen att museet fortsatt skulle finnas kvar vid Lunds universitet men att museet skulle ta hand om arkeologiska fynd endast om universitetet får ersättning för sina kostnader för detta. Lösningen blev att det från och med 2003 i regleringsbrevet för Lunds universitet särskilt anges att museet fortsatt ska omhänderta arkeologiska fynd, och universitetet tilldelades 2 miljoner kronor per år via en särskild anslagspost för detta ändamål. I universitetets regleringsbrev för 2006 står att "Lunds universitets historiska museum skall omhänderta arkeologiska fynd från Skåne". Det är därmed ytterst universitetets ansvar att se till att verksamheten vid museet fungerar och att inom befintliga ekonomiska ramar göra de prioriteringar som detta innebär.

När det handlar om fyndfördelning är det Lunds universitets historiska museum, som under hela den period som grävningarna pågått, på egen begäran tagit hand om fornfynden. Ulf Nilsson talar om att en lösning på problemet är att något annat museum "får detta uppdrag". Det enda museum som har i uppdrag att ta emot arkeologiska fynd är dock Statens historiska museer i och med att det är arkeologiskt ansvarsmuseum. Lunds universitets historiska museum har, i likhet med ett flertal andra museer i Sverige – de flesta regionala – begärt att få behålla de fynd som grävs upp inom den egna regionen. Jag har inte fått några signaler om att Lunds universitets historiska museum är berett att avstå från att ta hand om fynd från Skåne och därmed överlåta fyndomhändertagandet på någon annan institution, vare sig regional eller statlig.

När det handlar om att lokalerna inte längre räcker till för att husera alla fynd är detta ett problem inte bara för Lunds universitets historiska museum. Jag har i en tidigare interpellationsdebatt i kammaren berört det förslag om museikoordinator som regeringen aviserade i budgetpropositionen. Jag har i det sammanhanget också nämnt att museikoordinatorns uppgifter närmare kommer att diskuteras bland annat med museisektorn.

Jag vill säga – dock utan att vilja föregå denna dialog – att en översyn av hur en samordning av förvaring av museiföremål kan se ut bör kunna vara en sådan uppgift.

Anf. 13 ULF NILSSON (fp):

Herr talman! Jag vill verkligen tacka kulturministern för svaret. Ministern är uppenbarligen väl insatt i den viktiga verksamheten vid Historiska museet i Lund. Ministern sade att jag nämnt ett annat museum som lösning, men det tycker jag inte vore någon bra lösning. Min fråga handlar om att ifall Historiska museet i Lund inte längre har förutsättningar att ta emot arkeologiskt material måste nog Kultur-Sverige och Kulturdepartementet engagera sig för en annan lösning. Det vore dock ingen bra väg att gå.

Bakgrunden till min fråga är att Historiska museet i Lund sedan ungefär hundra år tar hand om arkeologiska fynd från större delen av Skåne samt kyrklig konst och mynt. Arkeologi är ju en oerhört viktig och intressant vetenskap som bidrar till att förändra vår syn på historien, och som vi vet har på senare år till exempel fynden i Uppåkra i Skåne lett till att vi delvis förändrat vår syn på järnåldern. Det kan nästan jämföras med utgrävningarna av Birka på sin tid. I dag är det även aktuellt med nya fyndområden i Revinge samt en ny skeppssättning intill de berömda Ale stenar i Kåseberga.

Problemet är att utrymmet och resurserna för museet inte räcker till för omhändertagande av fornfynden och för arbetet med konservering av dem. Lokalerna är fulla och frågan är nu om museet ska börja göra sig av med järnåldersfynd och kyrkokonst eller om framtida fynd ska fraktas till Stockholm eller någon annan del av Sverige. Jag tycker att det är självklart att regionala fynd i första hand ska förvaltas och visas i regionen. På samma sätt som vi tycker att det är naturligt att större delen av samekonsten finns i Norrland och inte i Stockholm eller Skåne ska skånska gravfynd och skånsk kyrkokonst visas i Skåne.

Problemet är alltså att Historiska museet är ett universitetsmuseum och lyder under universitetets budget. Samtidigt fullgör man samma verksamhet som det statliga museet i Stockholm och ett antal regionala museer som får stöd ur kulturbudgeten. Och jag vill, fru talman, påminna om att det inte handlar om någon liten verksamhet. Historiska museet i Lund har Sveriges näst största samling av arkeologiska fynd, efter Statens historiska museer i Stockholm.

Just det faktum att museet inte lyder under kulturbudgeten gör att det inte ingår i Kulturdepartementets helhetsbedömning av hur man ska fördela stöd för omhändertagande av fynd. Som vi alla vet måste ett modernt universitet prioritera hårt och ständigt bedriva förändringsarbete. Vi kan därför inte räkna med att universitetet har möjligheter att finansiera den omfattande verksamheten med att ta hand om fynd.

Nu är situationen akut. I april nästa år finns inte längre något utrymme för att ta emot nya fynd. Jag är övertygad om att kulturhistoriskt och arkeologiskt intresserade människor förväntar sig att kulturpolitiker på både regional och statlig nivå engagerar sig i detta.

Jag inser naturligtvis att kulturministern inte omedelbart kan ge något konkret svar på hur framtiden ska se ut och hur den ska säkras. Jag vet också att ministern har en mängd mycket svåra prioriteringar att göra.

Men jag skulle ändå vilja ställa frågan om Sveriges näst största samling av fornfynd inte är värd en utredning som skulle kunna leda till att museet får en mer likvärdig ställning jämfört med andra museer.

Jag kan se flera möjligheter som det vore intressant att höra kulturministerns åsikt om. Delat huvudmannaskap är en möjlighet, alltså att Kulturdepartementet tar ansvar just för fornfynsinsamlandet.

Prot. 2006/07:27
24 november

*Svar på
interpellationer*

Anf. 14 GÖRAN PERSSON i Simrishamn (s):

Herr talman! Ja, nu när vi är nere i Skåne och Ale stenar kunde jag givetvis inte låta bli att gå upp i debatten.

Herr talman! Vi pratar om föremålsvård, vilket får mig att undra några saker. Av en händelse har vi under hösten också diskuterat museernas entréavgifter och museernas formidabla insatser för att få nya besökare, för att bli träffpunkter och för att utbilda även vuxna och få dem att träda in i en helt ny värld.

I regeringens budget försvinner den fria entrén, i varje fall för vuxna. Om jag inte minns fel sades det väl i debatten att det var tänkt att de medel som tidigare hade gått till fri entré skulle gå till just föremålsvård.

Det var då jag kom in lite på Ulf Nilssons fråga. Finns inte det förslaget kvar, eller ska medlen för föremålsvård gå till något annat? Har regeringen ändrat sig? Jag har inget eget förslag, men majoritetens tidigare förslag har varit att pengarna ska gå till föremålsvård.

Min fråga är alltså: Ligger det förslaget kvar, kulturministern?

Anf. 15 Statsrådet LENA ADELSON LILJEROTH (m):

Herr talman! En del av de frågor som Göran Persson i Simrishamn tog upp kommer vi att återkomma till i budgetdebatten.

Jag håller med Ulf Nilsson om att regionala fynd så långt det är möjligt ska kunna visas och förvaras så nära ursprungsplatsen som möjligt. Sedan finns det naturligtvis ett stort intresse i hela landet av att ta del även av skånska fornfynd liksom av det som tillhör den samiska kulturen.

Den här frågan har ju varit uppe i debatten flera gånger tidigare och man har hittat olika lösningar. Men det är alldeles uppenbart att det kvarstår en del problem.

När det gäller den utredning som Ulf Nilsson också önskade kan man väl säga att den i viss mån ingår i den översyn som museikoordinatören ska göra. Det kan mycket väl vara en sådan fråga. Man kan också glädjas åt att det inte är få fynd som görs. Problemet är inte bristen på kompetens hos Lunds universitets historiska museum utan det är ju till stor del en lokalfråga, en magasinsfråga.

På departementet har vi fått ett brev från ledningen för Lunds universitets historiska museum där man ber om ett möte, vilket vi är positiva till. Det mötet kommer med stor sannolikhet att bli av. Men nu ligger den här frågan under utbildningsministern, det vill säga under statsrådet Lars Leijonborg, även om vi hör till samma departement. Det är alltså en fråga som jag inte ensam råder över.

Lunds universitets historiska museum har ett naturligt – och självklart, skulle jag vilja säga – samarbete med sin nuvarande huvudman universitetet. Det är till glädje för båda parter.

Ulf Nilsson tog i interpellationen också upp det stora intresse som har visats. Man har fått nya besökare, man har fått flera sponsorer och ett stort intresse, vilket är väldigt glädjande. Nu har jag förstått att museet är stängt för renoveringar fram till någon gång i vår. Då kommer man att öppna nya utställningar. Det blir ett myntkabinett, och det blir också – det har kanske med Linnéåret att göra – en premiär för ett alldeles speciellt kabinett, Killian Stobaeus kuriosakabinett, som jag tror att många kan vara nyfikna på. Väldigt mycket är alltså på gång.

Jag kan inte säga mycket mer än att vi naturligtvis kommer att ta upp och diskutera den här frågan i departementet och tillsammans med ledningen för Lunds universitets historiska museum, när de kommer upp till Stockholm.

Anf. 16 ULF NILSSON (fp):

Herr talman! Jag tycker att det är trevligt att höra att kulturministern tar med sig den här frågan och att den ska tas med i den utredningsverksamhet som ska påbörjas. Det är också glädjande att kulturministern är öppen för att möta representanter för Historiska museet i Lund.

Kulturministern säger helt riktigt att detta för närvarande ligger under utbildningsministern. Däri ser jag faktiskt en lösning: Man kan ha delat huvudmannaskap. Nu förstår jag att man inte kan bestämma sådant under en interpellationsdebatt, men jag vill i alla fall föra fram denna tanke. Just den del som handlar om insamlande och omhändertagande av fornfynd skulle kunna ligga inom kulturministerns ansvarsområde. Jag har fört fram detta tidigare här i kammaren, under tidigare kulturministrar, utan att få något positivt svar. Mitt förslag är alltså helt enkelt att man utökar kulturministerns ansvarsområde till att omfatta just omhändertagande av fornfynd också vid Historiska museet i Lund.

Museet har tre uppgifter: forskning och utbildning, att visa samlingarna för allmänheten och att vårda och förvara fornfynd. Den första uppgiften är en uppenbar universitetsangelägenhet. Uppgiften att vända sig till allmänheten kan väl betraktas som både och, men där har universitetet avsatt pengar. Precis som ministern sade är man nu i ett dynamiskt skede där man kommer att öppna sig för allmänheten och spela en viktig roll för kulturturism i Skåne och Lund. Men för den tredje angelägenheten räcker inte de öronmärkta pengar som Göran Persson nämnde. De finns och utgår enligt regeringens budget, men de räcker helt enkelt inte till denna omfattande verksamhet.

Antalet arkeologiska uppdrag i Skåne är det största i Sverige. Skåne ligger i topp med 240 arkeologiska uppdrag. Det är en gammal historisk bygd där det har bott mycket folk. Därefter följer Västra Götaland med 124 arkeologiska uppdrag. Det är alltså en mycket omfattande verksamhet, och den har naturligtvis betydelse för historieforskningen.

Jag vill återigen framhålla att museet i Lund av historiska skäl är ett undantag. Trots att man bedriver en verksamhet som påminner om regionala museer lyder man under universitetet. Av hävd och tradition har man haft samma uppgifter under närmare hundra år.

Riksantikvarieämbetet fördelar sådana fynd som man bedömer inte ska tillfalla regionala museer antingen till Statens historiska museer, till Sjöhistoriska museet eller till Lunds historiska museum. Där får museet i Lund alltså en specialroll.

Jag läste i en 15–16 år gammal proposition att museet har ett regionalt ansvar som arkeologiskt museum för Skåne med uppgift gentemot allmänheten motsvarande ett läns museums. Riksantikvarien kallar i en utredning beställd i år Lunds museum för ett statligt museum. Det finns alltså en viss förvirring om museets roll här.

Rent formellt har ministern naturligtvis rätt. Museet ligger under universitetets huvudmannaskap, och det är just det som är problemet. I verkligheten är museet en hybrid av utbildning, forskning, museum och fyndomhändertagande. Det här skulle kunna lösas, säger jag nu för tredje gången, genom ett delat huvudmannaskap eller delfinansiering. Jag ber ministern att tänka på detta när man funderar över de här frågorna i framtiden.

Anf. 17 GÖRAN PERSSON i Simrishamn (s):

Herr talman! Det här är mycket intressant. Jag stöder också det Ulf Nilsson säger om utgrävningarna i Lund. Det är spännande att det ur myllan kommer fram inte bara grödor utan även vår historia.

Jag blev lite konfunderad och fick lite funderingar. Jag vill passa på att ställa några frågor när möjlighet finns. Från Socialdemokraternas håll tycker vi att det är intressant att man ska ha möjlighet att tillsätta någon sorts koordinator, samordnare eller vad det kallas. Jag tycker att det är positivt. Uppgifterna om det har höljts lite i dunkel.

Det kommer att försvinna besökare från våra museer. Det står helt klart med tanke på att fri entré försvinner. Det har talats om att koordinatören skulle jobba med de frågorna för att behålla publiken i mesta möjliga mån. Det har också kommit fram i dag att man ska hjälpa till om inte att gräva i myllan så att se till att det fungerar med föremålsvården.

Hur många tjänster är det egentligen fråga om för koordinatören? Hur stort är det tänkt att det ska bli? Är det mer än en? Det skulle egentligen komma fram i en dialog med museisektorn. Men som jag förstår ligger det några förslag som är utarbetade. Det skulle vara intressant att få veta lite mer vad som gäller för det hela och lite tips för hur man ska gå vidare. Det är ett gemensamt intresse.

Min fråga till ministern är: Hur långt är egentligen förslaget kommet? Det har kommit fram en hel del saker här i dag. Jag är nyfiken på ett svar.

Anf. 18 Statsrådet LENA ADELSON LILJEROTH (m):

Herr talman! När det gäller det som Ulf Nilsson talar om, önskemål om delat huvudmannaskap, är det en fråga som museikoordinatören också kan titta på. Lunds universitets historiska museum lyder under Utbildningsdepartementet. Därför kan jag inte riktigt gå in och ha synpunkter i den delen. Museet har självt önskat att få ta hand om fornfynden.

Det pågår nu många spännande utgrävningar i Skåne. Det är en naturlig följd av att det sker väldigt mycket. Det är bland annat infrastruktur och exploateringar på olika håll som gör att vi måste säkra fynden innan man kan fortsätta att dra vägar, bygga hus eller vad det nu kan vara för någonting.

Uppgifterna för museikoordinatören ska inte vi från departementet utmejsla i detalj. Det handlar i huvudsak om, som Göran Persson var inne på i sin fråga, behoven inom museisektorn. En del saker är kända. Det

handlar om bristande resurser för forskning. Det finns tyvärr få som är disputerade, och stora pensionsavgångar väntas inom museisektorn. Det är brist på lokaler på många håll. Det är fråga om gallring som blir alltmer akut och som är oerhört känslig.

Det är framför allt de behoven det handlar om. Det är inte vi som ska styra, utan kunskapen finns ute på museerna och också på Riksantikvarieämbetet. Det är de kunskaperna som ska vara basen för det som museikoordinatorn i den form hon eller han får och med den grupp som han eller hon kan knyta till sig kommer att arbeta med.

Anf. 19 ULF NILSSON (fp):

Herr talman! Jag får tacka för den informationen. Det är väldigt glädjande att kulturministern säger att även frågan om finansiering och delat huvudmannaskap kan komma att diskuteras i departementets utredningsarbete i framtiden. Det är det mest positiva svar jag har fått hittills. Jag har skrivit några motioner och haft några interpellationsdebatter tidigare om detta museum, så det är mycket glädjande.

Jag vill passa på tillfället att säga att det finns mycket positivt i regeringens kulturbudget. Det är bland annat ökat stöd till ett antal statliga museer, och det tycker jag är bra. Bland det roligaste man kan göra med sina barn och barnbarn är att gå på ett fint och levande museum. Jag vill ändå skicka med en tanke som representant för landsorten, som det hette förr i världen i Stockholm, att man inte får glömma bort museikulturen ute i landet. De flesta statliga museer ligger ändå i Stockholm.

Det verkar som att ministern, jag och flera här är överens om att det är viktigt med kontakt med historien. En människa utan någon kunskap om historien lever som en människa utan minne. Därför tror jag att både kulturministern och jag är överens om att kulturarvet i Skåne inte ska bli liggande kvar i jorden och det ska inte, i varje fall som helhet, fraktas till magasin någon annanstans i Sverige.

Jag vill tacka för en trevlig och intressant debatt. Jag uppfattar att ministern är intresserad av frågorna och ser fram emot att hon tar dem med sig och att det blir ett fortsatt arbete med dessa viktiga frågor.

Överläggningen var härmed avslutad.

4 § Svar på interpellation 2006/07:59 om jämställdheten i arbetslivet och ny låglönesektor

Anf. 20 Statsrådet NYAMKO SABUNI (fp):

Herr talman! Monica Green har ställt två frågor till mig.

Den första frågan gäller vilka åtgärder jag avser att vidta för att sektorn hushållsnära tjänster blir en jämställd sektor med löntagare av båda könen. Mitt svar är följande.

Samma möjligheter till och villkor för betalt arbete för kvinnor respektive män är en viktig fråga för regeringen. Ett eget arbete utgör grunden för ekonomisk självständighet, och regeringen föreslår i budgetpropositionen en rad åtgärder i syfte att öka efterfrågan på arbetskraft och skapa förutsättningar för flera nya jobb.

Reducerade arbetsgivar- och egenavgifter för vissa anställningar inom tjänstesektorn och en skattereduktion avseende fysiska personers köp av hushållstjänster i enlighet med regeringens bedömning i budgetpropositionen 2007 skulle gynna utvecklingen av nya och befintliga företag inom tjänstesektorn. Exempel på tjänster som bör omfattas av skattereduktionen är städning, tvättning och barnpassning. Detta är arbeten som i dag i stor utsträckning utförs obetalt och i hög grad av kvinnor. Införandet av en skattereduktion för hushållsnära tjänster innebär att dessa tjänster kan professionaliseras, och arbete som i dag delvis utförs svart kan ersättas med vitt arbete.

De arbeten som skapas genom skattereduktionen för hushållsnära tjänster kommer i första hand inte att förändra könsuppdelningen i denna bransch. Däremot förvandlar regeringen obetalt arbete till betalt arbete med kollektivavtalsenliga löner. Dessutom kommer de anställda inom branschen att få fullt tillträde till trygghetssystemen. Genom bättre möjligheter att köpa hushållsnära tjänster till ett rimligt pris skapas dessutom bättre förutsättningar för både kvinnor och män att förena familj och arbete. Det är betydelsefullt för jämställdheten på hela arbetsmarknaden.

Regeringens samlade politik syftar till att skapa flera arbeten och ökad sysselsättning för både kvinnor och män. Vidare ska alla arbetsgivare enligt jämställdhetslagen inom ramen för sin verksamhet bedriva ett målinriktat arbete i syfte att aktivt främja jämställdhet i arbetslivet. Det ligger ett stort ansvar på enskilda arbetsgivare att leva upp till jämställdhetslagens intentioner.

Den andra frågan som Monica Green har ställt är vad regeringen avser att göra för att vi i Sverige även i fortsättningen ska ligga i framkant när det gäller jämställdhet i arbetslivet i stort.

Regeringens arbete präglas av ett aktivt jämställdhetsarbete. Jämställdhetspolitiken måste syfta till att bryta den könsuppdelade arbetsmarknaden och att både kvinnor och män ska kunna kombinera familj och arbete. Förutsättningarna för detta kommer att bli bättre om möjligheterna att köpa tjänster som underlättar vardagen förbättras genom sänkt skatt på hushållstjänster.

Kvinnors möjligheter att äga och driva företag måste också bli bättre. Regeringen föreslår därför bland annat en satsning på 100 miljoner kronor för att främja företagandet bland kvinnor. Flera arbetsgivare att välja på kommer att lägga grunden för bättre arbetsvillkor och bättre löneutveckling också i offentlig sektor. Arbetsmarknadspolitiken ska skapa förutsättningar för kvinnor respektive män att få arbeta och att göra det i den omfattning som de önskar. Föräldraförsäkringen, som den nu är utformad, kommer att ligga fast. Regeringen avser att utvärdera de närmare förutsättningarna för att införa en jämställdhetsbonus som kan främja ett jämnare uttag av föräldraförsäkringen.

När det gäller de låga lönerna inom kvinnodominerade yrken måste jag hänvisa arbetsmarknadens parter.

Anf. 21 MONICA GREEN (s):

Herr talman! Jag får börja med att tacka för att Nyamko Sabuni har tagit sig tid att svara på min interpellation. Men det är klart att jag inte är nöjd med svaret, eftersom det här inte förändrar könsmaktsordningen i Sverige över huvud taget. Jag skulle vilja säga att de här hushållsnära

tjänsterna förstärker skillnaden mellan män och kvinnor i stället för att utjämna skillnaden. Dessutom förstärker det klasskillnaderna i Sverige.

Jag kan förstå att det är den borgerliga regeringens människosyn att det ska vara större skillnader i samhället, att det ska vara en låglönemarknad och att man ska jobba sig upp på något slags karriärstege.

Vi socialdemokrater har en annan människosyn, som innebär att vi vill hålla ihop grupperna, att vi ska ha jämlikhet och att alla ska vara lika mycket värda. Därför vill vi ha så liten lönespridning som möjligt. Jag tror att de hushållsnära tjänsterna tyvärr kommer att leda till det motsatta.

I dag har kvinnor lägre sysselsättningsgrad än män, och kvinnor jobbar ofta inom en sådan arbetsmarknad, till exempel servicesektorn, där de arbetar deltid och visstid. De har också ofta otrygga anställningar, och de kan inte försörja sig på det arbete som de har i dag. Risken är att just deltidsanställningar i arbetsgivarens hem ska utvecklas. För att få tillgång till subventioner ska den enskilde antingen arbeta i arbetsgivarens hem, då han eller hon inte ska omfattas av LAS, eller också ska man arbeta genom att skaffa sig en F-skattsedel med väldigt många korttidsanställningar.

För att åstadkomma jämställdhet bör män och kvinnor dela på hushållsarbetet, tycker jag. Ert förslag är att man ska köpa sig fri, att mannen inte ska ta sitt ansvar i hemmet när kvinnorna ska jobba utan att någon annan ska göra det arbetet. Då tänker den borgerliga regeringen inte på nästa steg, vem som i så fall ska utföra tjänsterna åt den kvinna som kommer till arbetsgivarens hem.

Det här med att köpa sig fri tror jag inte är rätt väg att gå. Jag tror att det är bättre att man har en diskussion i hemmet och att man delar på hemarbetet. Annars kommer det ojämsställda samhälle som vi har i dag aldrig att förändras, att män har markservicen skött och att det är kvinnors ansvar att sköta den.

Nu kommer det i stället via minskade intäkter från staten att vara LO-kvinnor som ser till att kvinnor med högre utbildning ska göra karriär. Det är inte ett steg för jämställdheten, utan det är det motsatta, enligt min uppfattning.

Jag ska ta några exempel från Finland, där man har provat det här. Där har man från statens sida försökt subventionera, och de siffror som vi har fått tillgång till visar att det har blivit 6 000 arbetstillfällen. Men netto är det ungefär 3 000 arbetstillfällen, och av de 3 000 är det bara 600 som är jobb inom hushållsnära tjänster. Resten är inom byggsektorn. Det är alltså inom de så kallade manliga jobben som man har fått jobb i Finland. Dessutom är det många studenter som extraknacker på det sättet, och det är deltidsarbeten. Det har alltså inte blivit någon sysselsättningseffekt i Finland.

Det vore mycket bättre att satsa på den offentliga sektorn, tycker jag.

Anf. 22 VERONICA PALM (s):

Herr talman! Det här är inte lätt. Det är ingen lätt fråga. Jag möter flera gånger i veckan hyfsat unga kvinnor som har svårt att få det att gå ihop. Det är inte lätt med pusslet att hämta och lämna på dagis, ha hemlagad mat, samtidigt jobba och känna att man förverkligar sig själv och sedan vara lite rolig på fredagskvällen med sin man. Det är inte lätt att få det att gå ihop. Jag möter många kvinnor som har de problemen.

Problemet är att de kvinnor jag möter inte kommer att ha en krona över för att köpa de här hushållsnära tjänsterna. En stor stress för dem redan i dag är att få pengarna att räcka från lönen ända fram till den 20 i månaden när barnbidraget kommer, då det är tomt på kontot. Det är en stor stress, plus hela komplexiteten runt familj, hem och arbete. Många av mina väninnor är också ensamt ansvariga för sina barn, och det är klart att det gör det än tuffare.

Problemet är att det som de här kvinnorna efterlyser, det vill säga lite extra stöd och lite extra möjlighet att få vara med sina barn och vara hemma, ger inte det här. Det är snarare kontraproduktivt.

Det som de skulle behöva är snarare en generell arbetstidsförkortning, till exempel sex timmars arbetsdag, bättre barnomsorg, en utbyggd föräldraförsäkring och bättre möjligheter att vara hemma flexibelt under tiden då barnen är små. Det är vad de skulle behöva, och bättre ekonomiska förutsättningar.

De behöver inte det som resultatet av en skattereduktion för hushållsnära tjänster blir, nämligen att man tar pengar från det gemensamma genom att sänka skatten, alltså möjligheten att bygga ut barnomsorgen och minska den generella arbetstiden. Man tar de pengarna från vanliga kvinnor, de allra flesta människor, och ger dem till kvinnor i övre medelklassen, som redan i dag använder pengar för att köpa de här tjänsterna. Det är helt okej – det är en bransch som finns, och det är väl bra när nya branscher växer fram. Men mina skattepengar ska inte gå till det.

Mina skattepengar ska gå dit där de gör bäst nytta. De gör bättre nytta i barnomsorgen, för att förbättra arbetssituationen och för att höja lönerna för de kvinnor som har det tuffast, inte låta övre medelklassens kvinnor köpa sig rätten att slippa ta konflikten med sin man. Det är det man gör. Man slipper ta konflikten med sin man. Man slipper arbeta. Man slipper ta jämställdhetsdiskussionen.

Ärligt talat, Nyamko Sabuni: Är det inte så att det här förslaget att skattesubventionera hushållsnära tjänster snarare är kontraproduktivt ur ett rent jämställdhetsperspektiv? Man kan tycka att gemensamma pengar ska användas till att överklasskvinnor ska slippa ta jämställdhetsdiskussionen hemma. Jag tycker inte det. Men ur ett jämställdhetsperspektiv måste det vara rent kontraproduktivt att ta pengar där de behövs och gör nytta och ge dem dit där de inte behövs och inte gör nytta, för att subventionera en bransch som redan i dag finns och som alla människor har rätt att köpa om man tycker att det är riktigt.

Min fråga till Nyamko Sabuni är: Visst är det här ändå ur ett rent jämställdhetsperspektiv kontraproduktiva åtgärder?

Anf. 23 SYLVIA LINDGREN (s):

Herr talman! Jag trodde i min arma enfald att vi år 2006 hade kommit så långt att vi inte ville vika en tum från visionen om ett jämställt samhälle. Trots detta har vi nu en debatt där vi har förslag som rör möjligheter att få göra skatteavdrag för städning i hemmen.

Många har uttryckt att denna reform skulle leda till att flera kvinnor – man har beräknat det till ca 88 % av det obetalda arbetet i hemmet – får mer tid att förverkliga sig själva. Men männens ansvar i hemmet då? Har det helt kommit bort i den debatten?

Vi har länge arbetat för en omfördelning av ansvaret för det obetalda arbetet i hemmet.

De strukturella förhållanden som finns avspeglar hur makt och resurser fördelas. Med skattesubventionerade hushållsnära tjänster finns en risk att män inte längre har någon anledning att ta sitt ansvar i hemmet. Med skattesubventionerade hushållstjänster får dessutom arbetarklassens kvinnor betala för att medelklassens kvinnor ska kunna förena karriär och familj.

Jag tror att effekten blir ett steg bort från jämlikheten och en rättvis maktbalans när det gäller både kön och klass.

Det är inte heller så att det är den ensamma mamman, ofta ute i förorten, som ska vara med och bidra till att tvåbarnsfamiliens hemhjälp på till exempel Östermalm ska kunna gå med. Nej, det är mäns och kvinnors gemensamma ansvar. Vi måste fortfarande efterfråga ett rättvist samhälle med människors lika värde.

Visst är det så att om man vill köpa hushållsnära tjänster ska man kunna göra det. Men man ska betala för det och betala vad det kostar. Ministern! Om nu tjänsterna är så viktiga, varför ska man då inte betala vad det kostar? Varför ska man då se till att någon annan ska vara med och betala det, att samhället ska vara med och betala det? Den som ofta har det sämst ställt i samhället är den som ska vara med och pröjsa dessa kostnader för att de som redan har det bra ska få det ännu bättre.

Nej, ur ett jämställdhetsperspektiv och ur flera andra aspekter, inte minst när det gäller svartjobb och dylikt, är det viktigt att man ser till att verksamheter ska vara vita. Man ska betala vad det kostar. En kampanj som går ut på att upplysa också dem som har det bäst om att man inte ska använda sig av svarta tjänster i den utsträckning som man gör kanske också borde vara på sin plats.

Men, som sagt, ministern: Om tjänsterna nu är så viktiga, varför ska man inte betala vad det kostar?

Anf. 24 CARINA HÄGG (s):

Herr talman! Statsrådet! Det finns de som tycker att begrepp som klass och kön är förlegade, men i dag ser vi att klass och kön är en inkluderad del av regeringspolitiken. Man delar upp människor. Och man har inte ambitioner, som i det här fallet, när det gäller att förbättra jämställdheten. Vi ser fortfarande problem när det gäller att fördela makt och ansvar mellan könen. De ambitionerna reduceras till att sitta och småprata med Svenskt Näringsliv om hur man ska ha det på arbetsmarknaden.

Detta tror jag inte tröstar Jenny, som jag träffade för ett par veckor sedan. Hon är ensamstående fyrbarnsmamma som har en deltidsanställning inom Handels. Hon hade sett fram emot att få lagstöd för att få en heltidsanställning. I dag måste hon jobba heltid, men hon får springa och jaga extratimmar, vilket försvårar hennes liv och hennes möjligheter att planera. Det kommer också att påverka hennes pensionspoäng så småningom. Men hon, som har en väldigt tuff vardag, kommer inte att kunna lösa sina vardagsproblem genom att få del av hushållsnära tjänster till subventionerat pris. Det här kommer under alla omständigheter att vara någonting som hon är utestängd från. Det är en viss grupp kvinnor som man kommer att underlätta vardagen för.

Framför allt har man inte ambitionen att få mer jämställda män bland den grupp män som tjänar bra och som är i karriären och kanske den grupp män som också har störst möjlighet att påverka atmosfären, arbetsförhållandena och hur man fördelar arbetet på den egna arbetsplatsen. Det blir mindre jämställda män i karriären, män som inte behöver tänka på hemarbete och fördelning av ansvar för barnen. Det kommer också att påverka hela arbetsplatsen.

Jag är väldigt orolig. Nu har vi fått en högerregering som har prioriterat att kvotera in moderata män och därmed signalerat att man backar från ambitioner på jämställdhetsområdet. Vi har fått en regering som – det har redan visat sig – inte har ambitioner i fråga om jämställdheten när det gäller löner i de egna kanslierna. Vi har fått en regering som har en jämställdhetsminister som har sagt att hon inte är feminist. Vi har en regering som inte ser könsmaktsordningen, som inte ser patriarkala strukturer.

Vi har varit en röst internationellt för jämställdheten. Resultatet är att vi har varit, och är, det mest jämställda landet i världen. Det här kommer att innebära att vi om något år ser att det är en parentes i vår historia.

Man måste ha högre ambitioner än så, och man måste se hur man ska kunna förändra hela samhället i en mer jämställd riktning.

Det är inte rimligt att välbeställda familjer ska få lägre skatt för att kunna köpa sig hjälp i hemmet. De har råd att betala det. De har också möjlighet att ha en dialog hemma i familjen. Det kan vara ett problem för yngre aktiva kvinnor, som Veronica Palm beskrev. När det gäller att ha tid och ork för jobb, familj, samhällsengagemang och fritidsintresse får vi alltid fundera på hur vi ska hitta den rätta balansen. Men vi kan inte köpa oss de möjligheterna på någon annans bekostnad. Jag pratade om Jenny, den ensamstående fyrbarnsmamman med låg inkomst inom Handels som kämpar för att få tillräckligt många timmar för att ekonomin ska gå ihop. Det kan inte vara så att hon ska betala för att några andra inte ska behöva ta sitt ansvar hemma eller sitt samhällsansvar.

Vi har ju en arbetsmarknad som är starkt könsuppdelad, som redan nu gynnar manliga arbetstagare. På det här sättet kommer vi att ytterligare förstärka den delen. Men det finns andra grupper i samhället som verkligen har behov av hjälp i hushållen. Vi har framför allt äldre och svaga personer som behöver ett stöd. Det ser vi inte minst när vi tittar på den demografiska situationen. Vi kan ju inte heller låtsas att det är ett nollsummespel. Det är klart att om vi prioriterar någonting så prioriterar vi bort någonting annat. Om vi inte gör det precis just nu, så kommer vi att göra det på sikt.

Jag är djupt orolig för Nyamko Sabunis låga ambitioner eller avsaknad av ambitioner på jämställdhetsområdet. Nyamko Sabuni! Är din enda ambition på det här området att privatisera vård och omsorg? Är det den enda ambitionen, som du ser det, för att hantera jämställdhetsfrågorna? Då är det inte mycket till ambition. Men jag vill gärna veta det här och nu, för jag har inte haft möjlighet att ställa den frågan tidigare. Men det är så jag kan sammanfatta det.

Anf. 25 Statsrådet NYAMKO SABUNI (fp):

Herr talman! Jag kanske ska börja med den sista frågan. Är det min enda ambition? Nej, det är det inte. Den som har läst budgeten inser att

det inte är så. Den här regeringen ser till att satsa på en jobbpolitik, det vill säga på att sänka skattetrycket, på att underlätta för företagen att kunna anställa och på regelförenklingar. Ju flera kvinnor och ju flera människor som kommer ut på arbetsmarknaden desto bättre är det för jämställdheten. En egen inkomst är i särklass ett av de viktigaste redskapen för kvinnors frigörelse.

Den här regeringen satsar tio gånger så mycket på jämställdhetsarbetet – det är 400 miljoner till jämställdhetsarbetet – i förhållande till den förra regeringen. De pengarna kommer vi att använda bland annat till att bekämpa männens våld mot kvinnor. Den här regeringen satsar 100 miljoner på att stimulera kvinnors företagande. Den här regeringen satsar pengar på att faktiskt komma till rätta med det som kallas hedersproblematik. Det görs väldigt mycket på jämställdhetsområdet. Men du väljer att inte se det. Du väljer att hänga upp dig på en liten del som handlar om hushållsnära tjänster.

Jag tycker att ni pratar om precis allt annat än det som är viktigt.

Det ena är att den här branschen redan existerar. De här tjänsterna utförs redan. De här tjänsterna kommer att fortsätta att utföras. De här tjänsterna utförs av kvinnorna, antingen gratis i hemmen eller också som svart arbete för någon annan. Det är faktum. Min fråga till er, som jag skulle vilja ha svar på, är: Vad anser ni att man ska göra med de kvinnor som i dag finns i denna bransch och utför dessa arbeten svart, vilket betyder att de inte kan kvala in till de trygghetssystem som vi andra har, bland annat ni som sitter här, genom att vi arbetar vitt? Det vill säga: Hur ska vi göra för att de ska kunna få sina pensionspoäng? Hur ska vi göra för att de ska kunna kvala in till sjukersättning om de blir sjuka och akassa om de skulle bli arbetslösa? Ge mig lösningen när det gäller de kvinnor som jobbar inom denna bransch! Hur ska vi klara av att se till att de också kommer in i trygghetssystemet?

Det andra är att det inte är fult att göra karriär. Också kvinnor ska få möjlighet att göra karriär. Och visst, de här tjänsterna kommer inte att köpas av alla hushåll, inte ens av majoriteten av hushåll. Men de hushåll som kan och vill göra det ska kunna göra det. Och vi förbättrar möjligheten för flera att köpa de här tjänsterna genom att subventionera dem.

Visst kommer männen att dela på hushållsarbetet med sina kvinnor. Men sanningen är den att de flesta arbeten i hemmen fortfarande utförs av kvinnorna, och då måste de arbetena också kunna värderas. Vad är de värda? I det här fallet är det precis det vi gör genom att se till att de kan betalas vitt och också värderas ekonomiskt på det viset.

Vi ska satsa på den offentliga sektorn. Nu är det så att för att man ska kunna satsa på den offentliga sektorn måste den privata sektorn fungera. Det betyder att folk måste jobba inom den privata sektorn och betala skatt. Skatten används sedan till att faktiskt genomföra reformer i den offentliga sektorn. Det är det som har varit problemet med hela den socialdemokratiska politiken. Man har först velat anställa människor. I samarbete med Vänsterpartiet har man tyckt att man ska anställa människor inom offentlig sektor, och det skulle i sin tur då öka skatteuttaget. Varifrån skulle de pengarna komma? Man måste ju börja i den privata sektorn. Hela den här budgeten och hela den här regeringens prioritering handlar just om att skapa flera jobb inom den privata sektorn för att man ska kunna satsa på den offentliga sektorn.

När det gäller feminismen är det så, Monica Green, att jag tror på de demokratiska systemen, men jag går inte omkring och kallar mig demokrat. Jag tror på alla människors lika värde och jobbar för det varje dag. Jag går inte omkring och kallar mig antirasist. Jag tror på ett jämställt samhälle. Jag ser ingen anledning att kalla mig feminist. Jag jobbar för ett jämställt samhälle. Om din feminism eller din jämställdhet ligger i ord och begrepp så får du gärna använda dem, men för mig handlar det om handling. Den här regeringen med den här budgeten handlar, just för att öka möjligheter för kvinnor och män att kunna kombinera familjelivet och yrkeslivet och på det sättet öka jämställdheten.

Anf. 26 MONICA GREEN (s):

Herr talman! Ja, just det, statsrådet. Det handlar om handling och det ni gör just nu. Vi ser på de förslagen att de kommer att öka skillnaden mellan män och kvinnor. De kommer att öka skillnaden mellan fattig och rik. Du säger att det handlar om att vi inte behöver kallas oss för något utan att vi ska handla. Det är precis det ni gör. I praktisk handling visar ni nu att kvinnors arbete ska fortsätta att vara kvinnors arbete, för männen ska inte ta tag i det arbetet. Då ska någon annan kvinna komma hem och göra det åt den kvinna som ska göra karriär. Hur ska det bli med karriärmöjligheterna inom de hushållsnära tjänsterna? Ska man också kunna göra karriär inom de tjänsterna? Och hur blir det med ensamarbete? Det är ganska trist, farligt och inte alls bra ur arbetsmiljösynpunkt. Hur är det ur arbetsmiljösynpunkt att komma hem till någon annans familj och arbeta?

Sådana frågor är viktiga att få svar på när detta är ert enda svar på var de nya jobben ska komma. Ni pratar ju vitt och brett om att bara de arbetslösa blir fattigare så kommer jobben att komma automatiskt. Bara de får lägre ersättning så kommer det att ramla ned nya jobb, utan att man pekar på var. Nu säger Nyamko Sabuni att det blir inom den privata sektorn. När vi har haft regeringsmakt har 42 000 nya företag startats under det senaste året. Det är rekord – 42 000 nya företag. 300 000 nya jobb har tillkommit de senaste åren. Vi har en arbetslöshet nere på 4 % nu. Det är ett delmål för oss socialdemokrater. När ni regerade förra gången hade vi en arbetslöshet på 12 %. Så jag befärar att det kan gå åt andra hållet om ni får hålla på några år. Jag hoppas att ni inte får det.

Statsrådet frågar hur vi ska göra för att de arbeten som utförs i dag ska bli avlönade eller inte svarta. Ett tips är ju att det ska vara en högre moral hos dem som anlitar den här arbetskraften i dag. Jag tycker att den här sektorn ska finnas, absolut. Men jag tycker inte att skattemedel ska användas till att subventionera dem. Ni säger att de ändå är svarta. Därför måste vi subventionera dem från statens sida. Inom andra branscher sätter man åt ganska hårt och säger att man inte ska acceptera svartjobb inom branschen. Man måste se till att det blir hårdare granskning och en bättre moral hos den överklass och medelklass som i dag anlitar den svarta arbetskraften. Det är ju så man ska göra i stället.

Återigen: återkoppling till det finska exemplet. Där har subventionerna gått till dem som redan har råd med det. Det är alltså en negativ fördelningseffekt. Vi tar från skattekollektivet, från dem som har det svårt, till att ge till dem som redan har råd att köpa de här tjänsterna. Skattereduktionen i Finland har använts till personer med en årsinkomst över

40 000 euro, alltså 360 000 kr, ungefär 30 000 kr i månaden. De har kunnat anlita de här tjänsterna, det vill säga ämbetsmän, direktörer och hus-håll med egna hem, alltså medelklassen och överklassen. Jag befärar att det blir så även i Sverige.

Nu säger statsrådet att de använder dem redan i dag fast de använder dem svart. Jag tycker att det skulle vara en högre moral hos medelklassen och överklassen för att se till att man anställer vit arbetskraft.

Anf. 27 VERONICA PALM (s):

Herr talman! Jag vill fortsätta där Monica Green slutade med en av de saker som Nyamko Sabuni också sade i sitt svar, att den här reformen är ett sätt att göra något som i dag är illegalt till legalt, alltså svarta arbeten till vita arbeten. Det ligger mig väldigt varmt om hjärtat. När man är socialdemokrat och tycker att det är viktigt med gemensamma skyddssystem, gemensamma välfärdssystem och gemensamma trygghetssystem måste man också vara försvarare av att de inte missutnyttjas. Annars urholkas de. Vi har haft en klappjakt på arbetslösa, sjukskrivna och människor som på ena eller andra sättet under en viss period av livet lever på det gemensamma. Vi har inte haft det på överklassen, där det den här våren har uppdragats att det begås minst lika grova, om inte värre, brott mot den gemensamma samhällsmoralen. För mig är det fruktansvärt förkastligt.

Då måste man ställa sig frågan: Om man använder de gemensamma pengarna, pengar som skulle kunna gå till att förbättra barnomsorgen och sänka den generella arbetstiden så att vanliga kvinnor får det lättare, till att subventionera den rika överklassen, är det ett bra sätt att använda pengar? Nej, jag tycker inte det. Om man redan i dag är beredd att förnedra en annan människa på det sätt man gör genom att anställa henne svart, kanske utan uppehållstillstånd, kanske utan arbetstillstånd, med ett fullständigt beroende gentemot dem i hemmet i vars källare hon bor, eller hur nu arbetssituationen är, är man då beredd att pröjsa det dubbla – vilket man kan göra även med en skattereduktion – för att också få ansvaret och den moral det innebär att ha en anställd? Jag är tveksam. Moralerna är för låga. Brotten ska beivras av rättväsendet.

Anf. 28 SYLVIA LINDGREN (s):

Herr talman! Ett stort bekymmer i hela den här debatten är naturligtvis jämställdhetsaspekten och att man inte ser att det är behov som ska styra vart skattepengar ska gå. De som har mest pengar i samhället, de som har råd, ska få det ännu bättre.

Nyamko Sabuni sade i inledningen av den här debatten att det viktigaste för den nya borgerliga moderatstyrda alliansen var jobben. Jobben i politiken tycker hon är viktigast. Det tycker jag med. Jag tycker att det är oerhört viktigt med arbeten, men jag tycker att man har fel medicin från alliansen när det gäller detta. Man sänker ambitionerna i arbetsmarknads-politiska åtgärder, man sänker a-kassan, försvårar inträdet till a-kassan och så vidare.

Kvinnor jobbar i betydligt högre grad deltid än män. Kvinnor jobbar mer oregelbundna tider och så kallad förskjuten arbetstid än män. Varför gör de det? Jo, de gör det för att också klara av det arbete i hemmet som behöver utföras. Där måste jämställdhetsarbetet sättas in. Vi måste se till

att flera kvinnor kan få jobba heltid. Flera kvinnor ska slippa att jobba på oregelbundna och förskjutna arbetstider för att på så vis få samma ekonomiska möjligheter som männen. Däri ligger mycket av jämställdhetsarbetet.

Nyamko Sabuni, utan svarta arbetsgivare skulle det inte heller finnas någon svart arbetskraft. Moralen måste förbättras inom detta område. De som köper svarta tjänster borde hängas ut på ett helt annat sätt än vad som görs i dag. Man vill subventionera deras verksamhet i stället.

Anf. 29 CARINA HÄGG (s):

Herr talman! Jag tycker egentligen att det är ganska beklagligt att vi behöver stå här och debattera det här i dag. Det handlar egentligen om att en solidarisk feministisk politik står mot en gammaldags överklasspolitik. Det signalerar ju att vi här i dag försöker slå vakt om det som vi redan har uppnått, medan vi samtidigt känner rädslan för att vi kommer att backa. Men jag hoppas fortfarande att regeringen och statsrådet Nyamko Sabuni ska lära sig i den post hon nu befinner sig hur verkligheten ser ut, att hon känner ansvar för att den titel hon har som statsråd ska förplikta, att hon tar nya tag och tänker över nuvarande ställningstagande och förbättrar politiken så att vi i slutet av den här mandatperioden inte hamnar i det läge som jag i dag känner stor oro för.

Jag blir inte mindre orolig när hon upprepar att hon, som är statsråd, inte är feminist. Därmed säger hon att hon inte ser könsmaktsordningen och de patriarkala strukturerna. Hon ser inte varför kvinnor i dag har lägre löner och en svårare situation på arbetsmarknaden, varför de oftare jobbar deltid, varför de har svårare att göra karriär och varför de ofta har de tristaste arbetena på sin arbetsplats. Vad kan det bero på? Det beror inte på att de har lägre utbildning; de har ofta högre utbildning än sina manliga kolleger. Ändå har de en sämre utveckling när det gäller karriär och löner. Det beror ju på någonting. Det är inte bara det individuella valet.

Hon säger också att hon inte benämner sig demokrat. Jag måste säga att man häpnar när man hör en medlem av den svenska regeringen säga att hon inte benämner sig demokrat. Jag hoppas att vi får ett tillrättaläggande, för den ordningen kan vi inte ha. Det kan vi inte acceptera som riksdag.

Jag har heller inte hört om statsrådet har tänkt sig att de hushållsnära tjänsterna också ska kunna locka till sig män. Jag vill ju se att detta är företag som fungerar väl. Det finns företag i dag som jobbar på den här marknaden och som har utvecklats i en positiv riktning när det gäller antalet anställda och antalet uppdrag. Men ska det bli en arbetsmarknad bara för kvinnor, eller ska det bli en arbetsmarknad för både kvinnor och män? Det måste man fundera på när man sätter en sådan här subventionerad reform.

Anf. 30 Statsrådet NYAMKO SABUNI (fp)

Herr talman! Jag har väldigt svårt att förstå denna klagosång över att vi skulle ta från de fattiga och ge till de rika. Regeringen sänker skatterna med 40 miljarder kronor. Av dessa 40 miljarder går 75 % till låg- och medelinkomsttagare. Det är vad den här regeringen gör, och det är historiskt. Det har aldrig någon annan regering gjort. Av 40 miljarder i skatte-

Prot. 2006/07:27
24 november

Svar på
interpellationer

sänkningar, bland annat jobbvdraget, går 75 % till låg- och medelinkomsttagare.

Är det en förnedring att anställa någon svart? Man kan inte anställa någon eller ge någon jobb om det inte finns någon i andra ändan som vill ha detta jobb. Att det inte har funnits arbeten på marknaden att söka sig till för de kvinnor som i dag befinner sig på den svarta marknaden har kanske varit ett stort problem. Men det problemet har ju den förra regeringen skapat, inte vi. Vi försöker bara tillrättalägga det som ni har förstört tidigare. Vi vill göra det genom att skapa jobb generellt på den stora arbetsmarknaden, men vi vill också ge de kvinnor som redan i dag befinner sig inom den svarta sektorn en möjlighet att faktiskt kunna kvala in i de trygghetssystem där du och jag befinner oss i dag.

Sedan är det väldigt svårt när fyra socialdemokratiska kvinnor har fyra olika inriktningar på politiken. Den ena tycker att man ska jobba mindre – kvinnor behöver jobba mindre så att de orkar med familjelivet. Den andra tycker att kvinnor ska jobba heltid för inkomstens skull. Ni måste ju ha *en* linje. Jag menar att både män och kvinnor behöver jobba mer. Jag menar också att vi ska kunna jobba mer bland annat genom att kunna få hjälp, att kunna köpa tjänster som underlättar för oss i hushållen – helt okej.

Jag ser inte varför klasskillnaderna skulle öka bara för att man städar i ett hem i stället för i en lokal. Vad är skillnaden? Varför ökar klasskillnaderna med den ena formen men inte med den andra? Samtidigt som ni säger att klasskillnaderna ökar om någon städar i hemmet är det tydligen helt okej att branschen finns, bara den som köper tjänsten betalar vitt. Men då ökar väl fortfarande klasskillnaderna, eller hur? Den som får sin lön får ju sin lön i alla fall, oavsett om vi subventionerar den eller om någon annan betalar den med sin egen inkomst. Det är ju i slutändan arbetstagaren vi talar om, eller hur?

800 000 människor köper svarta tjänster. Jag ska tala om för er att det inte bara är de ni kallar överklassen som köper de här tjänsterna, utan det gör alla möjliga hushåll i vårt land. Det handlar både om de traditionellt manliga jobben och om de traditionellt kvinnliga jobben. Det handlar om 66 000 årsarbeten.

Den svarta branschen växer. Den är stor, och vi måste göra något åt det. Nu börjar vi i en ända och diskuterar hushållstjänster. Jag menar att det är viktigt att de kvinnor som finns inom den branschen också får möjlighet till en vit inkomst.

Det var väldigt många inlägg från mina kombattanter här. Det viktigaste jag vill säga är att de skattesänkningar som regeringen gör går till låg- och medelinkomsttagarna. Det tror jag är det viktigaste. De satsningar vi gör på arbetsmarknaden, inom familjepolitiken, inom företagande och generellt jämställdhetsarbete via jämställdhetsanslag är historiska och mycket större än vad den förra regeringen någonsin lyckades åstadkomma. Det är jag stolt över, men det är bara en början. Vi kommer att fortsätta, och jag hoppas verkligen, Monica Green och övriga, att ni efter den här mandatperioden faktiskt inser att det här var rätt. Regeringen har lagt en grund med jobben i centrum eftersom en egen inkomst är viktigare än bidrag och andra ersättningar.

Anf. 31 MONICA GREEN (s):

Herr talman! Där delar vi åsikt: Jobben är det viktigaste. Att ha egen inkomst och egen försörjning är oerhört viktigt även för jämställdheten och för att kunna få bort klasskillnaderna i samhället. Det var därför den socialdemokratiska regeringen satsade så mycket på att vi ska ha människor i arbete. Att vi nu är nere på 4 % öppen arbetslöshet är ett jättebra steg i rätt riktning. Jag befarar tyvärr att det kommer att gå åt rakt motsatt håll när ni nu ska få regera några år.

Jobbavdragen är en fördelning från de rika till de fattiga, säger statsrådet. Men det är ju de som tjänar mest som får mest pengar i jobbavdrag. Det är ju de som får de stora skattesänkningarna. Det är de gigantiska skattesänkningar som ni nu genomför som ökar klasskillnaderna i samhället. Ni ökar skillnaden mellan rik och fattig och mellan dem som har ett jobb och dem som för tillfället inte har ett jobb. När det inte är behovet som styr vilken tjänst man ska utföra utan bara vem som har råd att köpa tjänsten ökar klasskillnaderna ännu mer.

Dessutom vill jag påpeka att statsrådet inte har svarat på mina frågor. Blir det verkligen flera jobb? I Finland har det visat sig att det inte blivit det. Blir det lika många män som kvinnor i den här branschen så att man håller uppe lönerna?

De hushållsnära tjänsterna är kontraproduktiva ur jämställdhetssynpunkt. Det blir större skillnad mellan män och kvinnor och mellan rik och fattig med era förslag.

Jag tycker också att det är trist att vi har ett statsråd i det mest demokratiska landet i världen som inte kallar sig demokrat. Jag beklagar det.

Anf. 32 Statsrådet NYAMKO SABUNI (fp):

Herr talman! Jag har faktiskt aldrig heller hört Monica Green stå i denna talarstol och kalla sig demokrat. Jag menar bara att man *är* det. Man är demokrat. Man är antirasist. Man tror på alla människors lika värde. Man tror på ett jämställt samhälle. Det är ingenting man måste sätta i pannan: Jag är feminist. Då kan jag lika gärna sätta en massa olika beteckningar i pannan för det jag står för.

Jag står för ett jämställt samhälle. Jag står för ett demokratiskt samhälle. Jag tror på alla människors lika rätt. Så är det, Monica. Jag handlar; jag går bara inte omkring och kallar mig för saker.

Sedan tänkte jag svara på en annan sak. Ni talar om att ensamarbete är farligt. Ni vet att vi har ungefär 100 000 enmansföretagare i Sverige. Är det också dåligt? Ska vi förbjuda det? Man kan inte ha företag när man är ensam för det blir för mycket ensamarbete. Ibland måste man kunna arbeta ensam också, och många gör det i form av egna företag. Många gör det som städare. De är lokalvårdare eller städare i lägenheter. Det finns redan många ensamma jobb i samhället. Sedan kan man alltid önska att det finns arbetskamrater att söka sig tillbaka till vid raster och så vidare.

Blir det flera jobb? Ja, det viktigaste för mig är faktiskt att de som redan jobbar i den här branschen återigen får möjligheten att kvala in till det sociala försäkringssystemet. Skapar vi flera jobb i samhället generellt kanske de inte nödvändigtvis behöver stanna inom denna bransch. Då kanske de söker sig vidare. Det är också bra. Men den som vill, den som

Prot. 2006/07:27

24 november

Svar på

interpellationer

kan och den som hittar jobb inom branschen måste kunna få göra det. Då ska de kunna göra det vitt. Det är det viktigaste.

Om de är många eller om de är få kan jag inte svara på. Det viktigaste är att de som finns där faktiskt kvalar in till trygghetssystemet. Det är det viktigaste för mig.

Mycket viktigt är också att de som kan och vill ges möjligheten att faktiskt kunna köpa dessa tjänster för att kunna kombinera familjelivet och yrkeslivet. Det är viktigt också för småbarnsfamiljer, som Veronica Palm var inne på. Den familjepolitik vi för med valfriheten och vårdnadsbidraget, som många har beklagat sig över, ger faktiskt föräldrarna möjlighet att gå ned lite i arbetstid. De får ersättning för att kunna vara lite mer med sina barn ett antal år innan barnen börjar skolan. Det är också bra.

Ökad valfrihet och möjligheten att låta familjerna själva vid köksbordet faktiskt fatta de beslut som passar familjen menar jag är det viktigaste i jämställdhetspolitiken.

Överläggningen var härmed avslutad.

5 § Hänvisning av ärenden till utskott

Föredrogs och hänvisades

Motioner

2006/07:Sk1–Sk3 till skatteutskottet

2006/07:Sf1–Sf3 till socialförsäkringsutskottet

2006/07:Sk4 och Sk5 till skatteutskottet

2006/07:Kr1–Kr3 kulturutskottet

2006/07:Ub1–Ub5 till utbildningsutskottet

2006/07:So1 till socialutskottet

6 § Bordläggning

Anmälades och bordlades

Konstitutionsutskottets betänkanden

2006/07:KU2 Riksrevisionens styrelses framställning angående den statliga kontrollen av begravningsverksamheten

2006/07:KU5 Skyddet mot korruption i statlig verksamhet

Utbildningsutskottets betänkande

2006/07:UbU3 Återkallande av vissa beslut rörande gymnasieskolan

Anmälades att följande frågor för skriftliga svar framställdes

den 23 november

2006/07:207 Jämställdhet i religiösa lokaler

av *Carina Hägg* (s)

till statsrådet Nyamko Sabuni (fp)

den 24 november

2006/07:208 Införande av utmaningsrätt

av *Hans Backman* (fp)

till näringsminister Maud Olofsson (c)

2006/07:209 Sysselsättningsmöjligheter för funktionshindrade

av *LiseLotte Olsson* (v)

till statsrådet Sven Otto Littorin (m)

2006/07:210 Pm om utnämningssmakten

av *Berit Andnor* (s)

till statsminister Fredrik Reinfeldt (m)

2006/07:211 Investeringsstödet för byggandet av hyresrätter

av *Lars Mejern Larsson* (s)

till statsrådet Mats Odell (kd)

2006/07:212 Skatt efter ålder

av *Peter Hultqvist* (s)

till finansminister Anders Borg (m)

2006/07:213 Tv som används enbart för video och film

av andre vice talman *Birgitta Sellén* (c)

till statsrådet Lena Adelsohn Liljeroth (m)

Frågorna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll
tisdagen den 28 november.

8 § Kammaren åtskildes kl. 10.40.

Förhandlingarna leddes av talmannen.

Vid protokollet

PER PERSSON

/Eva-Lena Ekman

Innehållsförteckning

1 § Anmälan om fördröjda svar på interpellationer	1
2 § Svar på interpellation 2006/07:68 om kulturarbetarnas försämrade villkor	2
Anf. 1 Statsrådet LENA ADELSON LILJEROTH (m)	2
Anf. 2 NIKOS PAPADOPOULOS (s)	2
Anf. 3 LEIF PETTERSSON (s)	3
Anf. 4 Statsrådet LENA ADELSON LILJEROTH (m)	4
Anf. 5 NIKOS PAPADOPOULOS (s)	5
Anf. 6 LEIF PETTERSSON (s)	5
Anf. 7 GÖRAN PERSSON i Simrishamn (s)	6
Anf. 8 Statsrådet LENA ADELSON LILJEROTH (m)	7
Anf. 9 NIKOS PAPADOPOULOS (s)	7
Anf. 10 GÖRAN PERSSON i Simrishamn (s)	8
Anf. 11 Statsrådet LENA ADELSON LILJEROTH (m)	8
3 § Svar på interpellation 2006/07:70 om arvet från forntiden	9
Anf. 12 Statsrådet LENA ADELSON LILJEROTH (m)	9
Anf. 13 ULF NILSSON (fp)	10
Anf. 14 GÖRAN PERSSON i Simrishamn (s)	11
Anf. 15 Statsrådet LENA ADELSON LILJEROTH (m)	11
Anf. 16 ULF NILSSON (fp)	12
Anf. 17 GÖRAN PERSSON i Simrishamn (s)	13
Anf. 18 Statsrådet LENA ADELSON LILJEROTH (m)	13
Anf. 19 ULF NILSSON (fp)	14
4 § Svar på interpellation 2006/07:59 om jämställdheten i arbetslivet och ny låglönessektor	14
Anf. 20 Statsrådet NYAMKO SABUNI (fp)	14
Anf. 21 MONICA GREEN (s)	15
Anf. 22 VERONICA PALM (s)	16
Anf. 23 SYLVIA LINDGREN (s)	17
Anf. 24 CARINA HÄGG (s)	18
Anf. 25 Statsrådet NYAMKO SABUNI (fp)	19
Anf. 26 MONICA GREEN (s)	21
Anf. 27 VERONICA PALM (s)	22
Anf. 28 SYLVIA LINDGREN (s)	22
Anf. 29 CARINA HÄGG (s)	23
Anf. 30 Statsrådet NYAMKO SABUNI (fp)	23
Anf. 31 MONICA GREEN (s)	25
Anf. 32 Statsrådet NYAMKO SABUNI (fp)	25
5 § Hänvisning av ärenden till utskott	26
6 § Bordläggning	26
7 § Anmälan om frågor för skriftliga svar	27
8 § Kammaren åtskildes kl. 10.40.	27